

SPRAWOZDANIE

z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2015 roku zgodnie z planem pracy Rady Miasta na rok 2016, planem pracy Komisji Zdrowia, Spraw Socjalnych i Rodziny Rady Miasta na 2016 rok oraz § 2 Uchwały Nr IV/26/14 Rady Miasta Kędzierzyn – Koźle z dnia 22 grudnia 2014 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2015 został przyjęty Uchwałą Nr IV/26/14 Rady Miasta Kędzierzyn – Koźle z dnia 22 grudnia 2014 roku.

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2014 roku Gmina Kędzierzyn – Koźle zaplanowała kwotę **1.313.000,00zł.**, z czego w 2015 roku wydatkowano **1.089.360,60zł.** W sumie wydatkowano **1.089,360,60.**, natomiast dochód z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniósł w 2015r.

W ramach Gminnego Programu w 2015 roku za priorytety uznano:

I. Zwiększanie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży.

Celem szczegółowym nr I.1 było: Promowanie rekomendowanych programów profilaktycznych.

Realizowane zadanie - Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych.

W dniach 10-17 maja 2015 roku zorganizowano wraz z Komendą Powiatową Policji oraz Starostwem Powiatowym II Opolski Przystanek PaT w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Profilaktycznego „Profilaktyka a Ty”. Jest to program który zawiera następujące założenia: moda na życie bez uzależnień, profilaktyka rówieśniczej, dobre wiadomości, a nie protesty; zaproszenia, a nie wykluczenia; destygmatyzacji młodzieży wykluczonej lub środowiskowo marginalizowane, bez nagród i działania za coś, nie robienia co się chce ale odpowiedzialności za siebie i innych. Celem programu jest komunikowanie oraz inicjowanie przez zespoły specjalistów wspólnoty działań, skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej, opartych na innowacyjnych metodach. Współpraca z lokalnym społeczeństwem w silnej współpracy z samorządem lokalnym ma za zadanie zmniejszyć zjawisko uzależnień wśród młodzieży szkolnej poprzez kształtowanie aktywnych społecznie, asertywnych postaw. Ponadto program Profilaktyka a Ty zachęca rodziców do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz nakłania ich do częstej rozmowy na ten temat z własnymi dziećmi.

Uroczystości Przystanku Pat w Kędzierzynie-Koźlu odbyły się 17 maja z udziałem Marszałka Województwa Opolskiego pana Andrzeja Buła, Starosty Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego pani Małgorzaty Tudaj, Prezydenta Miasta pani Sabiny Nowosielkiej oraz Komendanta Komendy Powiatowej Policji insp. Dariusza Szelwickiego. Młodzież przeszła ulicami miasta niosąc przesłanie chęci życia w świecie wolnym od uzależnień. Następnie wszyscy uczestnicy zatańczyli belgijkę. W godzinach popołudniowych w hali „Azoty” młodzież w trakcie koncertu podsumowującego przystanek prezentowała to, co wypracowała podczas dopołudniowych warsztatów.

W dniach 15-16 maj 2015 roku przeprowadzono szkolenie dla nauczycieli przedszkoli i klas I-III szkół podstawowych przygotowujące do prowadzenia programu profilaktycznego „Moje Emocje”

(uczestniczyło 13 osób). Drugą edycję szkolenia zorganizowano w dniach 17 i 25.09.2015r. (uczestniczyło 14 osób) oraz w dniach 02-03.10.2015r. (uczestniczyło 14 osób). Celem warsztatów było przede wszystkim zdobycie i pogłębienie wiedzy z zakresu psychologii emocji i inteligencji emocjonalnej. Szkoleniowcy główny nacisk położyli na uświadamianie poszczególnych emocji, mechanizmów i ich powstawania oraz ich roli w życiu człowieka, a także sposobów ich wyrażania i komunikowania innym. Forma warsztatów została uznana za najlepszą, skutecznie aktywizującą osoby dorosłe i pozwalającą na wymianę doświadczeń oraz korzystanie z wiedzy istniejącej w grupie.

Podczas wszystkich dni szkolenia przeprowadzono tematy dotyczące następujących zagadnień:

- I. Wielka kariera inteligencji-wprowadzenie do psychologii emocji.
- II. Co nas pobudza do działania? Emocje a motywacja.
- III. Czy mamy wpływ na to co przeżywamy? Emocje a poznanie.
- IV. Czy można „wejść w czyjąś skórę”? O empatii jako próbie zrozumienia emocji innych.
- V. Przez uczucia do sukcesu. Jak umiejętnie korzystać z emocji.
- VI. Jak rozwijać kompetencje emocjonalno-społeczne w dzieci.

W dniach 22-23 października 2015r. przeprowadzono szkolenie przygotowujące do realizacji programu profilaktycznego „Smak życia-czyli debata o dopalaczach”. W szkoleniu uczestniczyło 5 osób. Program „Smak życia-czyli debata o dopalaczach” jest programem profilaktycznym autorstwa Krzysztofa Wojcieczka jako instrument profilaktyki uniwersalnej bazującej na metodach aktywizujących, adresowany do młodzieży szkolnej w wieku 15-18 lat. Celem szkolenia było przygotowanie nauczycieli do wdrażania programu w taki sposób by dostarczyć młodzieży podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności na kontakty z nimi mogące wystąpić w ich środowisku. Szkolenie przeprowadziła pani Mirosława Olszewska.

Celem szczegółowym nr I.2 było: Promowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego.

Realizowane zadanie - Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Gmina w 2015 roku na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych kontynuowała program „**Trener osiedlowy**”, na realizację którego przeznaczono **68.675,00zł.**, z czego w 2015 roku wydatkowano kwotę **63.095,49zł.**

W roku 2015 Gmina podpisała 9 umów z następującymi szkołami z terenu Kędzierzyna-Koźła:

- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Kościelnej 19 (osiedle Śródmieście),
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 9 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Gagarina 3 (osiedle Śródmieście) z którą umowę na realizację zadania podpisano we wrześniu 2015r.,
- Publiczną Szkołą Podstawową Nr 11 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Partyzantów 30 (osiedle Pogorzelec)

- Publiczną Szkołą Podstawową Nr 12 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Piastowskiej 30 (osiedle Zachód i Stare Miasto łącznie),
- Zespołem Szkół Miejskich Nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Mieszka I 4 (osiedle Piastów),
- Zespołem Szkół Miejskich Nr 2 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Szymanowskiego 19 (osiedle Kłodnica),
- Zespołem Szkół Miejskich Nr 3 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Szkolnej 3 (osiedle Blachownia),
- Zespołem Szkół Miejskich Nr 4 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Sławięcickiej 96 (osiedle Sławięcice),
- Zespołem Szkół Miejskich Nr 5 w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Przdowników Pracy 13 (osiedle Azoty).

Program pozalekcyjnych zajęć sportowych skierowany jest do wszystkich dzieci i młodzieży z terenów osiedli: Pogorzelec, Piastów, Stare Miasto i Zachód łącznie, Azoty, Śródmieście, Blachownia, Sławięcice oraz Kłodnica, przebywających na boiskach, podwórkach oraz obiektach sportowych i rekreacyjnych w godzinach popołudniowych. Jego głównym celem jest zapewnienie aktywnej, ciekawej i zdrowej formy spędzania czasu poza domem. Propozycja pozalekcyjnych zajęć sportowych i zaangażowanie młodych ludzi w bezpieczne formy zajęć podejmuje walkę z zagrożeniami i negatywnym wpływem środowiska. Brak zagospodarowania czasu wolnego przez dzieci i młodzież jest aktualnie dużym problemem, a nuda spowodowana brakiem zajęcia prowadzić może do sięgania po różnego rodzaju używki, takie jak: nikotyna, alkohol czy substancje psychoaktywne.

W ramach zawartych umów ze szkołami sfinansowano wynagrodzenia trenerów, zakupiono sprzęt sportowy potrzebny do prowadzenia zajęć oraz sfinansowano wyjazdy na basen, kręgielnię, czy wyjścia na siłownię. W ramach zajęć realizowano zajęcia z: piłki siatkowej, piłki nożnej, piłki koszykowej, piłki ręcznej, badmintonu, tenisa stołowego czy gry w bule, piłkę chińską, dwa ognie, w kręgle, jak również organizowano np. wycieczki rowerowe.

Średnia ilość dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych w 2015r. w poszczególnych szkołach:

- **PSP Nr 1** – średnio **17** osób na zajęciach,
- **PSP Nr 9** – średnio **17** osób na zajęciach,
- **PSP Nr 11** – średnio **18** osób na zajęciach
- **PSP Nr 12** – średnio **14** osób na zajęciach,
- **ZSM Nr 1** –średnio **16** osób na zajęciach,
- **ZSM Nr 2** – średnio **10** osób na zajęciach,
- **ZSM Nr 3** – średnio **14** osób na zajęciach,
- **ZSM Nr 4** – średnio **15** osób na zajęciach,
- **ZSM Nr 5** – średnio **12** osób na zajęciach,

Celem szczegółowym nr I.3 było:

Poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci.

Realizowane zadanie – Szkolenie rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci.

W okresie od września do grudnia 2015r. przeprowadzono szkolenie - warsztaty profilaktyczne pt. „**Szkoła dla Rodziców i Wychowawców**” rekomendowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii i Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program 10 tygodniowych spotkań przeznaczony był dla rodziców i wychowawców, którzy szukają sposobu nawiązania głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi. Celem programu było wspieranie rodziców i wychowawców poprzez warsztatową formę zdobywania i wzmacniania wiedzy i umiejętności wychowawczych.

Program Szkoły dla Rodziców i Wychowawców obejmował 10 spotkań, które odbywały się we wtorki, w godzinie 17:00- 20:00 w II Liceum Ogólnokształcącym w Kędzierzynie-Koźlu dotyczyły następujących treści:

- I. Spotkanie wprowadzające, integracyjne, ukazujące cel i zasady Szkoły dla Rodziców i Wychowawców.
- II. Granica jako droga do poznania siebie i tworzenia zdrowych zasad wychowawczych obowiązujących w domu, przedszkolu, szkole.
- III. Uczucia i ich rola w kształtowaniu naszego człowieczeństwa i budowaniu własnej tożsamości oraz zdrowych relacji z innymi.
- IV. Rodzicielska pomoc w budowaniu tożsamości dziecka i towarzyszenie mu w rozwoju.
- V. Zachęcanie dziecka do współpracy jako forma zdrowego zdyscyplinowania dzieci i uczniów oraz wprowadzenie ich we współtworzenie atmosfery domu i grupy.
- VI. Przyjrzenie się dotychczasowej roli kary w wychowaniu oraz uświadomienie, że to nie kara a właściwe konsekwencje pełnią rolę wychowawczą.
- VII. Twórcze i nieniszczące rozwiązywanie problemów oraz konfliktów.
- VIII. Zachęcanie dzieci do samodzielności drogą do budowania ich odwagi.
- IX. „Wpisywanie” dzieci i uczniów w role oraz próby uwalniania od pełnionych ról.
- X. Jak pochwała i zachęta jest rzeczywiście budująca i pomocna w rozwoju młodego człowieka

W zajęciach regularnie uczestniczyło 11 osób. Na zadanie to wydatkowano kwotę **4.000,00zł.**

Celem szczegółowym nr I.4 było: Poszerzanie wiedzy osób zajmujących się profilaktyką na temat szkodliwości alkoholu oraz obowiązujących przepisów prawnych.

Realizowane zadanie I.4 a) – Szkolenie osób zajmujących się profilaktyką na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz obowiązujących przepisów prawnych.

Pracownicy Wydziału uczestniczyli w bezpłatnych konferencjach poświęconych problematyce uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz profilaktyce uzależnień w Warszawie i Opolu.

Realizowane zadanie I.4 b) – Prowadzenie różnych cyklicznych działań profilaktycznych (np. Miniolimpiada dla dzieci i młodzieży, Przegląd Profilaktyczny Świetlic Socjoterapeutycznych i Środowiskowo-Socjoterapeutycznych , Konferencja Profilaktyczna).

W dniu 28.05.2015r. w Zespole Szkół Miejskich nr 2 odbyła się Miniolimpiada dla dzieci i młodzieży, w której udział wzięły drużyny z 7 osiedli, na których realizowane było zadanie. Zakupiono dyplomy i poczęstunek dla wszystkich uczestników. W ramach nagród zakupiono sprzęt sportowy, który zostanie wykorzystany w ramach zajęć sportowych, tj.- piłki do piłki nożnej, piłki siatkowe, piłki ręcznej, piłki koszykowej, ringo, bramki, drążek ćwiczeniowy i wiele innych sportowych zestawów. Wszystkie szkoły uczestniczące w Miniolimpiadzie, niezależnie od zajętego miejsca otrzymały sprzęt sportowy i dyplomy, natomiast dalszej integracji sprzyjał wspólny poczęstunek. Część sprzętu zakupiono jeszcze w miesiącu grudniu 2014 roku. Łączny koszt organizacji Miniolimpiady wyniósł **2.899,42 zł.**

W dniu 19 listopada 2015r. odbył się Przegląd Profilaktyczny Świetlic Socjoterapeutycznych i Środowiskowo-Socjoterapeutycznych w Domu Kultury „Kozle”. Podopieczni świetlic mieli za zadanie przygotowanie plakatu o tematyce profilaktycznej (alkohol, narkotyki, przemoc) pod nazwą „Moje dziś, moje jutro” oraz mini spektaklu o tematyce profilaktycznej w odniesieniu do tematu Przeglądu. W jury zasiadli przedstawiciele: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Ośrodka Kultury oraz Wydziału Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia. Z uwagi na bardzo wyrównany poziom nie przyznawano miejsc. Każda ze świetlic otrzymała nagrody oraz poczęstunek. Koszt spotkania wyniósł **3.117,50 zł.**

W dniu 27 listopada 2015r. zorganizowano również VII Konferencję Profilaktyczną, która poświęcona była tematyce dotyczącej „*nowych substancji psychoaktywnych*” popularnie nazywanych dopalaczami. Prelegentem prowadzącym ten temat był przedstawiciel Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii pan Michał Kidawa. Wystąpienie obejmowało takie zagadnienia jak: *znaczenie terminów* „designer drugs” oraz nowe substancje psychoaktywne (NSP), historia problemu, działanie NSP na człowieka, obecne rozwiązania prawne, zjawisko NSP w świetle danych epidemiologicznych, profilaktyka i edukacja (skąd czerpać wiedzę). Drugą osobą, którą gościliśmy była pani Elżbieta Stawecka z Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie. Po wystąpieniu dotyczącym „dopalaczy” zaprezentowano temat mający zwrócić uwagę na kwestie „Współpracy z rodzicami”. Dostrzegając problemy młodych osób oraz ich rodziców związane z relacjami i komunikacją drugi temat miał na celu przygotowanie oraz przedstawienie możliwości realizacji współpracy osób zajmujących się pomocą społeczną (w ujęciu zawodowym) z rodzicami młodzieży zagrożonej patologią społeczną, uzależnieniami czy też ryzykownymi zachowaniami. Uczestnikom konferencji zostały przekazane informacje jak prawidłowo komunikować się by dać szansę rodzicom do zbudowania poprawnych relacji z dziećmi. Prelegent wskazywał konieczność współpracy rodzica z instytucją jak również współpracy instytucji z rodzicem.

Uczestnikami VII Konferencji byli pedagodzy szkolni, dyrektorzy szkół, przedstawiciele Policji, Straży Miejskiej, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciele Sądu w tym kuratorzy zawodowi, pracownicy Publicznej Poradni Psychologiczno Pedagogicznej oraz przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciele jednostek pomocy społecznej, w tym Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na zadanie to wydatkowano kwotę **2.679,59 zł**.

Celem szczegółowym nr I.5 było: Wzbogacenie wiedzy społeczności lokalnej ukierunkowane na zagadnienia dotyczące problemu spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

Realizowane zadanie - Prowadzenie kampanii edukacyjnych skierowanych do młodzieży oraz do dorosłych mieszkańców mających na celu zwrócenie uwagi na problem spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

W roku 2015 zawarto umowę z Tygodnikiem „7 DNI” oraz tygodnikiem „NGL” na opracowanie i publikację artykułów poświęconych przeciwdziałaniu spożywania alkoholu przez młodzież. W miesiącu maju, w każdym z tygodników opublikowano artykuły, które dotyczyły organizacji II Ogólnopolskiego Przystanku PaT oraz prowadzonych w ramach programu działań.

Zakupiono również materiały promocyjne w postaci długopisów, teczek, pendrive, lusterek, plasterków, breloków z latarkami, breloków z serduszkami. Są to gadżety, które wykorzystane będą w trakcie prowadzenia kampanii. Materiały te posiadają nadruk z nazwą Gminnego Programu. Często pełnią rolę upominku dla osób które zapraszamy do naszej gminy jako prelegentów konferencji, wykładowców szkoleń. Są to rzeczy które dostają podopieczni świetlic za udział w imprezach integracyjnych organizowanych przez Wydział.

II. Pomoc dzieciom i członkom rodzin z problemem uzależnień oraz przemocy domowej.

Celem szczegółowym nr II.1 było: Stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą rodzinną, wyrównywanie ich szans oraz zwiększanie dostępności do pomocy socjoterapeutycznej i psychologicznej.

Realizowane zadanie II. 1a)- Wspieranie istniejących świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych oraz klubów młodzieżowych.

a) Świetlice socjoterapeutyczne oraz klub młodzieżowy

W grudniu 2014 roku ogłoszono otwarty konkurs ofert, w wyniku którego w miesiącu styczniu i lutym 2015 roku zawarto umowy na okres od daty zawarcia umowy do 09.12.2017 na prowadzenie 3 świetlic socjoterapeutycznych oraz 1 klubu młodzieżowego. W sumie na realizację tego zadania w 2015 roku przeznaczono kwotę w wysokości **302.940,00zł**, natomiast stowarzyszenia wydatkowały **274.655,07zł**. Zadania dotyczące prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych zostały powierzone następującym stowarzyszeniom:

- Stowarzyszeniu Rodzin Katolickich Diecezji Opolskiej – **świetlica socjoterapeutyczna „ARKA”** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Krzywoustego 2 - na zadanie przeznaczono 78.840,00zł., a wydatkowano w 2015r. 78.300,00zł. (do świetlicy zapisanych było 23 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło średnio 13, w świetlicy pracowało 6 wychowawców, w tym 1 socjoterapeuta i 1 psycholog).

- Katolickiemu Centrum Pomocy Rodzinie – **świetlica socjoterapeutyczna „BETANIA”** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Chemików 6 – na zadanie przeznaczono 78.840,00zł., a wydatkowano w 2015r. 76.200,00zł (do świetlicy zapisanych było 26 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 14, w świetlicy pracowało 6 wychowawców, w tym 2 socjoterapeutów).

- Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom „BRZDAĆ” – **światlica socjoterapeutyczna „BRZDAĆ”** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Grunwaldzkiej 29 – na zadanie przeznaczono 78.840,00zł., a wydatkowano w 2015r. 74.629,91zł. (do świetlicy zapisanych było 38 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło systematycznie 28, w świetlicy pracowało 10 wychowawców, w tym 2 socjoterapeutów i 1 psycholog).

-Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom „BRZDAĆ” – prowadzenie **klubu młodzieżowego** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Grunwaldzkiej 29 – na zadanie przeznaczono 66.420,00zł., a wydatkowano w 2015r. 45.525,16zł. (do klubu zapisanych było 37 osób, z czego w zajęciach uczestniczyło średnio 18 osób, w klubie pracowało 5 wychowawców, w tym 2 socjoterapeutów, a porad udzielały 4 osoby).

W ramach zawartych ze stowarzyszeniami umów na prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych finansowane są wynagrodzenia dla wychowawców, osób prowadzących zajęcia sportowe, psychologa oraz socjoterapeutów posiadających odpowiednie kwalifikacje (liczba finansowanych godzin nie mogła przekroczyć łącznie 48 godzin tygodniowo, w tym nie więcej niż 12 godzin socjoterapii oraz 2 godziny pracy psychologa), a w przypadku klubu młodzieżowego w ramach, którego działa punkt konsultacyjny finansowane są wynagrodzenia wychowawców, osób prowadzących zajęcia sportowe, indywidualne porady oraz socjoterapeutów posiadających odpowiednie kwalifikacje (ilość godzin finansowanych z dotacji nie mogła przekroczyć 60 godzin tygodniowo, w tym maksymalnie 8 godzin socjoterapii). W obu przypadkach finansowana jest obsługa finansowo – administracyjna płaconą ryczałtem, zakup materiałów i drobnego wyposażenia niezbędnego do realizacji zadania oraz koszty najmu pomieszczeń, do wysokości określonej w umowie.

Wszystkie świetlice czynne były przez sześć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku: świetlice „ARKA” i „BETANIA” w godzinach od 15.30 do 19.30, światlica „BRZDAĆ” w godzinach od 16.00 do 20.00 oraz w soboty od godziny 9.00 do 13.00, z wyjątkiem okresu ferii i wakacji, gdzie godziny otwarcia są dostosowane do uczestników zajęć). Klub młodzieżowy był otwarty w poniedziałki, wtorki i piątki w godzinach od 16:00 do 20:00, natomiast porad w punkcie udzielano w poniedziałki, wtorki i piątki w godzinach od 16:00 do 20:00 oraz w czwartki w godzinach od 15:30 do 19:30. Wszystkie zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowaną kadrę nauczycieli, wychowawców, trenerów sportowych i socjoterapeutów. Zajęcia prowadzone były zgodnie z harmonogramem i programami zajęć socjoterapeutycznych, informacyjno-edukacyjnych oraz sportowych. Wszelkie zmiany harmonogramu były zgłaszane na bieżąco do Wydziału Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia.

W ramach prowadzonych zadań zrealizowano zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia informacyjno-edukacyjne, zajęcia sportowe – gry i zabawy ruchowe, działania profilaktyczne, terapię zajęciową: warsztaty teatralne, biblioterapię, ćwiczenia relaksacyjne, aromaterapię i choreoterapię, klub filmowy, zajęcia muzyczne, plastyczne, malarskie i ceramiczne, gry i zabawy interakcyjne, zajęcia komputerowe, zajęcia kulinarne, zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, pomoc pedagogiczno - psychologiczną dla dzieci i ich rodzin, imprezy okolicznościowe, konkursy wiedzy, spotkania wychowawców świetlicy w celu omawiania sytuacji rodzinnej dzieci uczęszczających do świetlicy, zajęcia indywidualne.

Prowadzone zajęcia miały na celu m.in.: kształtowanie umiejętności psychospołecznych, wzmocnienie poczucia własnej wartości i samooceny, radzenia sobie z negatywnymi uczuciami, np. z lękiem czy z agresją, radzenia sobie w nowych, nieznanymi sytuacjach, konstruktywnego rozwiązywanie konfliktów z rówieśnikami, czy osobami dorosłymi, kształtowanie pozytywnych zachowań, rozwijania zdrowego stylu życia i spędzania czasu wolnego w ciekawy sposób, ukierunkowanie na inny model rodziny bez alkoholu, narkotyków, agresji.

b) Świetlice środowiskowo - socjoterapeutyczne

W roku 2015 Gmina podpisała umowy z siedmioma szkołami w zakresie prowadzenia świetlic środowiskowo - socjoterapeutycznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych w 2015 roku. Na zadanie to przeznaczono środki finansowe w łącznej kwocie **470.150,00zł.**, a wydatkowano środki finansowe przeznaczone na działalność świetlic na łączną kwotę **424.211,23zł.** Na sumę tę złożyły się wydatki z § 4170 (płace) – 338.455zł., z § 4110 (ZUS) – 54.688,85zł, z § 4120 (Fundusz Pracy) – 5.965,69zł, § 4300 (usługi) – 6.066,01 z § 4210 (zakupy) – 19.035,68zł.

Środki finansowe, o których mowa w umowie mogą być przeznaczone wyłącznie na wynagrodzenia wychowawców, socjoterapeutów, osób prowadzących zajęcia sportowe (ilość godzin musiała być zgodna ze standardami świetlicy socjoterapeutycznej), wynagrodzenie płacone ryczałtem za nadzór administracyjno – organizacyjny, zakup materiałów i drobnych elementów wyposażenia potrzebnego do prowadzenia zajęć oraz na organizację zajęć sportowych.

- **świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 6** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Stalmacha 20 - zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 15.00 do 19.00. Do świetlicy zapisanych było 35 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 23. W świetlicy pracowało 9 wychowawców, w tym 3 socjoterapeutów i 1 osoba prowadząca zajęcia sportowe.

- **świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 11** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Partyzantów 30 - zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach 15:00-19:00. Do świetlicy zapisanych było 22 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 16:00-18:00. W świetlicy pracowało 6 wychowawców, w tym 1 socjoterapeuta i 1 osoba prowadząca zajęcia sportowe.

- **świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 12** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Piastowskiej 30 - świetlica była czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 14:30 – 18:30. Do świetlicy zapisanych było 28 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 12-17 osób. W świetlicy pracowało 9 wychowawców, w tym 2 socjoterapeutów i 1 osoba prowadząca zajęcia sportowe.

- **świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna przy Zespole Szkół Miejskich Nr 3** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Szkolnej 3 - zajęcia w świetlicy prowadzone były od poniedziałku do piątku w godzinach 15:00 - 19:00. Do świetlicy zapisanych było 24 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 15. W świetlicy pracowało 7 wychowawców, w tym 2 socjoterapeutów i 2 osoby prowadzące zajęcia sportowe.

- **świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna przy Zespole Szkół Miejskich Nr 2** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Szymanowskiego 19 - świetlica czynna była od poniedziałku do

piątku w godzinach od 15.00 – 19.00. Do świetlicy zapisanych było 43 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 20-23. W świetlicy pracowało 10 wychowawców, w tym 4 socjoterapeutów i 1 osoba prowadząca zajęcia sportowe.

- **świetlica środowiskowo-socjoterapeutyczna przy Zespole Szkół Miejskich Nr 4** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Sławięcickiej 96 - świetlica była czynna we wtorki, czwartki i piątki w godzinach 15:30 – 19:30, natomiast w poniedziałki i środy w godzinach od 16:00 – 20:00. Do świetlicy zapisanych było 24 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło średnio 13-17 dzieci. W świetlicy pracowało 5 wychowawców, w tym 1 socjoterapeuta i 2 osoby prowadzące zajęcia sportowe.

- **świetlica przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1** w Kędzierzynie – Koźlu przy ul. Brzechwy 80 - do świetlicy zapisanych było 22 dzieci, z czego w zajęciach uczestniczyło ok. 11-14. W świetlicy pracowało 7 wychowawców, w tym 2 socjoterapeutów i 1 osoba prowadząca zajęcia sportowe.

Wszystkie w/w świetlice środowiskowo-socjoterapeutyczne zapewniały wychowankom: pomoc w odrabianiu zadań domowych, udział w zajęciach socjoterapeutycznych, udział w zajęciach informacyjno-edukacyjnych, udział w zajęciach sportowych, muzycznych, twórczych, możliwość spożycia posiłku w świetlicy.

Celem zajęć socjoterapeutycznych było nabycie umiejętności radzenia sobie z problemami, kształtowanie zaradności w kwestii poszukiwania pomocy, kształtowanie zachowań asertywnych – sztuki stanowczego odmawiania, poznawanie samego siebie, swoich słabych i mocnych stron, budowanie poczucia własnej wartości, uczenie współpracy i współdziałania, przełamywanie nieśmiałości oraz zwrócenie uwagi na tworzenie więzi, nawiązywanie kontaktów w zgodzie ze sobą, jak również w poszanowaniu cudzej godności i zgodnie z zasadami społeczno-moralnymi, nabywanie umiejętności podejmowania samodzielnych decyzji oraz brania za nie odpowiedzialności, umiejętności lepszego zrozumienia ludzkich zachowań. Prowadzono zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia. Socjoterapeuci przywiązywali dużą wagę do współpracy z rodzicami wychowanków, zapraszając ich na zajęcia i pogadanki. Treści adresowane do rodziców obejmowały poradnictwo z zakresu problematyki wychowawczej.

Proponowane przez wychowawców zajęcia informacyjno-edukacyjne miały na celu wspieranie indywidualnego rozwoju dziecka, kształtowanie jego zdolności i zainteresowań, stanowiły propozycję spędzania wolnego czasu w przyjaznej atmosferze. Każdego dnia prowadzono dodatkowe zajęcia dydaktyczne mające na celu poprawę, często bardzo trudnej sytuacji szkolnej podopiecznych. Dzięki tego typu zajęciom uczniowie poprawili słabe oceny, odnosili sukcesy i odzyskiwali wiarę w swoje możliwości. W czasie zajęć wychowawcy stosowali aktywizujące metody pracy z dziećmi, dbali o ich poprawność językową i kulturę osobistą.

Podczas prowadzonych zajęć sportowych podopieczni świetlic mieli możliwość spędzania aktywnie i zdrowo czasu wolnego - wyjazdy na pływalnię, kręgle, siłownię, wycieczki, m.in. do parku w Sławięcicach, do Baszty w Koźlu, na Górę Św. Anny. Przede wszystkim promowano zdrowy i aktywny styl życia. Często prowadzono rozgrywki sportowe, nawet pomiędzy świetlicami m.in. w tenisie stołowym, piłce nożnej, sztafecie.

Należy podkreślić, że opieką wychowawczą, w tym pomocy w działaniach profilaktycznych obejmowane są całe rodziny podopiecznych świetlic. W praktyce oznacza to, że do świetlic zapraszani są rodzice, opiekunowie oraz rodzeństwo. Współpraca ma charakter ciągły.

Realizowane zadanie II. 1 b): Organizowanie spotkań integracyjnych dla podopiecznych świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych oraz klubów młodzieżowych.

W dniu 16.06.2015r. na terenie Ośrodka STAMPNICA w Starej Kuźni Wydział PMS zorganizował spotkanie integracyjne dla podopiecznych świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych. Plan spotkania integracyjnego obejmował: spotkanie z leśniczym (rozmowy, spacer, edukacja ekologiczna) oraz wspólne pieczenie kiełbasek przy ognisku, gry i zabawy integracyjne zorganizowane przez wychowawców świetlic. W sumie w spotkaniu udział wzięło: ok. 100 dzieci, 18 wychowawców świetlic, 2 pracowników Wydziału oraz członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Całkowity koszt spotkania wyniósł **1.706,02zł.**

Celem szczegółowym nr II.2 Poprawa funkcjonowania dorosłych członków rodzin osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie.

Realizowane zadanie nr II. 2 a): Prowadzenie punktów informacyjno – konsultacyjnych oraz zajęć edukacyjnych i grup wsparcia dotyczących substancji psychoaktywnych.

W lutym 2015 roku ogłoszono otwarty konkurs ofert, w wyniku którego w kwietniu 2015 roku zawarto umowę na okres od daty zawarcia umowy do 09.12.2015r. na prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie. Prowadzenie punktu powierzono Stowarzyszeniu Rozwoju i Edukacji „IDEA” na zadanie przeznaczono kwotę w wysokości **16.320,00zł.** natomiast wydatkowano kwotę **12.940,50zł.** Punkt konsultacyjny działał przez cztery dni w tygodniu przez 49 godzin w miesiącu. Potrzebujący mieszkańcy gminy mogli zasięgnąć porad prawnika, który był dostępny przez 2 godziny, dwa razy w miesiącu. Osoby dotknięte problemem alkoholowym mogły zwrócić się o wsparcie do specjalisty psychoterapii uzależnienia od alkoholu (2 godziny raz w tygodniu), specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (2 godziny raz w tygodniu). Ponadto raz w tygodniu porad udzielał pracownik socjalny. W trakcie realizacji zadania prowadzono 140 konsultacji w których udział wzięło 89 osób. Celem realizacji zadania było umożliwienie dostępu do profesjonalnej pomocy, wsparcia, informacji mieszkańcom Kędzierzyna-Koźła.

Na zadanie pod nazwą „prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych problemem narkotykowym” nie wpłynęła żadna oferta mimo dwukrotnego ogłoszenia otwartego konkursu ofert. Konkurs na realizację zadania ogłoszono po raz trzeci w miesiącu lipcu 2015r. w odpowiedzi na ofertę złożoną z własnej inicjatywy. Umowa została zawarta w miesiącu wrześniu 2015r. Na zadanie wydatkowano **2.420,00 zł.** Punkt konsultacyjny działał przez dwa dni w tygodniu przez łącznie 20 godzin w miesiącu. Specjalista psychoterapii uzależnień od narkotyków udzielał porad 2 godziny dwa razy w tygodniu. Dodatkowo Stowarzyszenie „IDEA” prowadziła grupę wsparcia 8 godzin w miesiącu. W ramach zadaniach udzielono 61 konsultacji.

Środki przyznane na to realizację zadań przeznaczone były na wynagrodzenia dla terapeutów zatrudnionych w punkcie i posiadających kwalifikacje do realizacji zadania. Jednakże ilość godzin finansowanych ze środków Gminnego Programu dla osób pracujących w punkcie konsultacyjnym nie mogła przekroczyć 20 godzin tygodniowo w oby punktach konsultacyjnych. Ponadto dla osób

pracujących w grupie wsparcia i grupie informacyjno-edukacyjnej nie mogła przekroczyć 3 godzin tygodniowo), koszty najmu pomieszczeń i zaopatrzenia punktu w media, ryczałt za obsługę księgową, telefon, zakup materiałów biurowych.

Realizowane zadanie nr II. 2 b): Prowadzenie działań skierowanych na bardziej efektywną profilaktykę oraz pomoc dzieciom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykowym oraz przemocą domową.

Kędzierzyńsko-Kozielskie Stowarzyszenie Trzeźwości uzyskało dotację w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie wsparcia uczestnictwa w XXVI Ogólnopolskich Spotkaniach Grup AA na Jasnej Górze osób dotkniętych chorobą alkoholową i ich rodzin”, które miało miejsce w dniach 6-7 czerwca 2015r. Koszt wyjazdu na spotkanie trzeźwościowe wyniósł **1.200,00zł**. Celem realizacji zadania było wzmocnienie psychiczne grupy, ustanowienie wspólnego spotkania jako źródła siły do walki z chorobą i jej następstwami, wychodzenie ze stanu izolacji społecznej, integracja i reintegracja społeczna. Uczestnicy wyjazdu brali udział w licznych mityngach, drodze krzyżowej, prezentacji twórczości artystycznej .

Realizowane zadanie nr II. 2 c) - Wspieranie zatrudnienia socjalnego, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych lub innych form aktywizacji zawodowej dla członków Klubów Integracji Społecznej.

Gmina w 2015 roku kontynuuje prowadzenie prac społecznie użytecznych zawierając umowę z Powiatowym Urzędem Pracy w Kędzierzynie – Koźlu w sprawie wykonywania prac społecznie użytecznych.

Na realizację zadania pod nazwą prace społecznie użyteczne w sumie przeznaczono ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych 42.000,00zł, natomiast wydatkowano **38.729,34zł**. W pracach społecznie użytecznych udział brały osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku - członkowie Klubu Integracji Społecznej. W ramach prac społecznie użytecznych zorganizowane zostały 43 stanowiska pracy dla dwóch grup od kwietnia do listopada 2015r. Prace te wykonywane były w wymiarze 10 godzin tygodniowo (40 miesięcznie) w okresie do 4 miesięcy przez 1 osobę skierowaną do ich wykonywania.

Prace społecznie użyteczne w roku 2015 były realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Miejskim Zakładzie Cmentarnym, Miejskim Zarządzie Budynków Komunalnych, Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji, Środowiskowym Domu Samopomocy „Promyczek”, placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola, żłobki).

Realizowane zadanie nr II. 2 d) - Wspieranie Centrów Integracji Społecznej.

Zabezpieczono środki na udzielenie dotacji dla Centrum Integracji Społecznej funkcjonujących na terenie Kędzierzyna-Koźła. Żaden z CIS nie złożył stosownych dokumentów, w związku z czym nie udzielono dotacji.

Celem szczegółowym nr II. 3 było: Stwarzanie możliwości wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową.

Realizowane zadanie – Organizacja wypoczynku z programem profilaktycznym (alkohol, narkotyki, przemoc) dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarto umowę nr 20/2015 z Ośrodkiem Wczasowo – Kolonijnym „U Kazika” w Orawce na przeprowadzenie kolonii

z programem profilaktycznym (alkohol, narkotyki, przemoc) dla 50 dzieci w Orawce w okresie 10-23.07.2015r. Zadanie zostało zrealizowane. Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości **44.800,00zł**. Uczestnicy kolonii wypoczywali w Ośrodku Wczasowo-Kolonijnym „U KAZIKA” w Orawce pod hasłem „Wakacje w Orawce że hej”. Kadra liczyła 6 osób (kierownik placówki, kierownik kolonii, trzy wychowawczynie, w tym osoba prowadząca zajęcia profilaktyczne, ratownik medyczny). W czasie pobytu zrealizowano następujące zadania:

- wspólne sporządzenie regulaminu letniej kolonii,
- zajęcia z programu profilaktyki dotyczące alkoholu, papierosów oraz innych używek,
- pogadanki na temat zdrowego stylu życia, agresji słownej i siłowej,
- dyskusje i wykłady na temat kulturalnego zachowania, pracy zespołowej, odpowiedzialności za swoje czyny,
- zrealizowano program sportowy,
- dzieci i młodzież uczestniczyła w całodobowych wycieczkach do Rabkolandu, w pieszej wędrówce do schroniska na Markowych Szczawinach, wyjazdu do Zakopanego, wyjazdu na basen na Polanie Szymoszkowej,
- zorganizowano warsztaty plastyczno-ekologiczne, pod nazwą zabawka z siana, pod opieką artystów ludowych ze Stryszawy,
- przeprowadzono konkursy, dyskoteki, zawody.

Po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawarto umowę nr 9/2015 z Centrum Edukacji PRO FUTURO s.c. w Szczecinie na przeprowadzenie zimowiska z programem profilaktycznym w Karpaczu w okresie 17-30.01.2015r. Z zimowiska skorzystało 45 osób, natomiast odbyło się ono w Ośrodku Wczasowym „MIESZKO”. Zadanie zostało zrealizowane. Na realizację zadania wydatkowano kwotę w wysokości **62.955,00zł**. Uczestnicy zimowiska odpoczywali w Karkonoszach realizując następujące zadania:

- zajęcia profilaktyczne w podgrupach,
- zajęcia socjoterapeutyczne w podgrupach,
- zajęcia ruchowe w terenie,
- wycieczkę pieszą na zapórę rzeki Łomnicy,
- wycieczka autokarowe do Karpacza, Jeleniej Góry,
- zajęcia i naukę posługiwania się kijkami trekkingowymi,
- konkursy terenowe,
- zawody sportowe,
- trening sztuk walk MMA,
- prelekcja ratownika górskiego GOPR,
- zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem mapy geologicznej w Centrum Edukacji KPN,
- prelekcja multimedialna walorów turystyczno-ekologicznych Sudetów,

Celem szczegółowym nr II. 4 było: Zwiększanie kompetencji osób pomagających dzieciom i pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień oraz przemocą domową.

Realizowane zadanie - Szkolenie osób zajmujących się pomocą dzieciom oraz rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkotykowym oraz przemocą domową.

W dniach 06.11.2015, 13.11.2015, 04.12.2015 przeprowadzono 3 warsztaty dla socjoterapeutów i wychowawców zatrudnionych w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych. Program zawierał następującą tematykę:

- I. Umiejętności wychowawcze w pracy z dzieckiem (06.11.2015r.)** –w trakcie warsztatu zwrócono uwagę, że praca z dziećmi jest oparta z jednej strony na umiejętnościach wychowawcy, z drugiej na wartościach, które nadają kierunek jego działaniom. Są one potrzebne, aby działania wobec dzieci były stałe i konsekwentne. Jest to szczególnie ważne w przypadku, kiedy wychowawcy pracują w zespole. Ich spójne działania mogą się przyczynić do budowania konstruktywnego klimatu grupy czy społeczności, która staje się środowiskiem terapeutycznym dla dzieci. Celem warsztatu było rozwijanie umiejętności wychowawczych potrzebnych w pracy z dziećmi a także analiza stosowanych narzędzi wychowawczych pod kątem ich skuteczności i zgodności z wartościami.
- II. Metoda projektu w socjoterapii (13.11.2015r.)** - metoda projektu ma szczególne zastosowanie w pracy z dziećmi pochodzącymi ze środowisk o dużym natężeniu problemów społecznych i niskim statusie kulturowym. Dzieci te, aby przezwyciężyć wpływ niekorzystnych warunków w jakich dorastają, potrzebują bardzo intensywnych doświadczeń korygujących i rozwijających ich kompetencje- nie tylko wewnątrz świetlicy, ale także poza nią, w naturalnych relacjach. Udział w projektach staje się dla nich okazją do zdobycia wielu takich doświadczeń. Pomoc dzieciom wymaga współpracy z ich rodzicami, którym często brakuje zasobów potrzebnych do konstruktywnego pełnienia swojej roli. Jednocześnie, z powodu mechanizmów zaprzeczania działających w rodzinie a także nieufności rodziców, trudne jest motywowanie ich do zmiany sposobu wychowania dziecka czy do udziału w jakiegokolwiek specjalistycznej formie pomocy czy edukacji. Metoda projektu daje szansę na rozwój kompetencji rodziców i oddziaływanie na relacje pomiędzy dziećmi i rodzicami w naturalnych dla nich sytuacjach np. w czasie wycieczki. Środowisko świetlicy na ogół nie ma zasobów wystarczających do spełnienia potrzeb dzieci i rodzin żyjących w trudnych warunkach. W projekcie możemy wykorzystywać zasoby tkwiące w różnych segmentach środowiska lokalnego, łączyć ze sobą osoby które potrzebują i mają coś do dania, współpracować z innymi organizacjami. Taka praca w zasadniczy sposób zmienia funkcjonowanie placówki a także efekty jej działalności.
- III. Ocalić więzi - współpraca z rodzicami dzieci uczęszczających do placówek (04.12. 2015r.)** - rodzina jest najważniejszym środowiskiem wychowawczym. Pomoc skierowana na samo dziecko ma duże ograniczenia. Potrzebna jest współpraca wychowawców z rodzicami. Współpraca, to działanie osób, które łączy wspólny cel, choć każda z nich może mieć różne kompetencje i zadania. Jak budować współpracę z rodzicami, którzy wydają się niekompetentni, zaniedbują i krzywdzą swoje dzieci, nie dotrzymują zobowiązań, są trudni w kontakcie lub w ogóle go unikają? Aby nawiązać z nimi kontakt, trzeba przekroczyć

uprzedzenia, otworzyć się na nich, poznać ich sposób życia, myślenia i uwierzyć, że jest w nich dobro, że mogą się zmieniać, rozwijać. Trzeba też postawić sobie w tej pracy realistyczne cele oraz znaleźć adekwatne sposoby podejścia do rodziców i wspierania ich.

Na realizację zadania zaplanowano **5.000,00zł**, natomiast wydatkowano **3.053,27 zł**

W dniu 03.11.2015 roku zorganizowano superwizje dla socjoterapeutów. Superwizja zakłada pracę na przypadkach z własnej praktyki uczestników. Przypadki dziecka, rodziny lub grupy są omawiane przy zastosowaniu metody analizy systemowej, która polega na widzeniu wielokierunkowych wzajemnych relacji pomiędzy elementami systemu zamiast linearnych łańcuchów przyczynowo – skutkowych, widzeniu procesów zmian a nie statycznych ujęć. W superwizji uczestniczyło 8 osób. Na zadanie wydatkowano **800,00 zł**.

III. Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) oraz doświadczania lub stosowania przemocy.

Celem szczegółowym nr III. 1 było: Zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy domowej.

Realizowane zadanie nr III.1 a) - Dofinansowywanie prowadzonych programów terapeutycznych i edukacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy domowej.

Podmioty prowadzące działalność medyczną w zakresie terapii uzależnień z terenu Gminy Kędzierzyn-Koźle nie podjęły współpracy w zakresie realizacji zadania, w związku z czym zadanie nie zostało zrealizowane.

Realizowane zadanie nr III.1 b) - Szkolenie specjalistów terapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień.

W 2015 roku nie było realizowane ze względu na brak osób chętnych do udziału w szkoleniu.

Realizowane zadanie nr III.1 c) - Szkolenie osób pracujących z osobami stosującymi przemoc oraz doświadczającymi przemocy.

W 2015 roku nie było realizowane ze względu na brak osób chętnych do udziału w szkoleniu.

Celem szczegółowym nr III.2. było: Zwiększanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz na temat przemocy w rodzinie, jak również wspieranie instytucji z terenu gminy zajmujących się tematyką uzależnień, w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizowane zadanie nr III. 2 a) – Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2015 prowadziła 134 sprawy działając na rzecz 115 rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. Część spraw, które prowadziła Komisja były już prowadzone w roku poprzednim. Na posiedzenia Gminnej Komisji oprócz osób skierowanych, wzywani byli przedstawiciele Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu Rejonowego, członkowie rodzin oraz inni świadkowie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 roku opiniowała również wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży w ilości 93 postanowienia, natomiast w miejscu sprzedaży 52 postanowienia. Dodatkowo Gminna Komisja wydała w 2015 roku 21 jednorazowych postanowień na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży.

Z budżetu Gminnego Programu w 2015 roku wydatkowano na wynagrodzenia dla członków komisji za udział w posiedzeniach kwotę **58.480,00zł.**, natomiast **1.472,00 zł.** wydatkowano na opłaty sądowe. Dodatkowo wydatkowano **5.440,00zł** na realizację umów z biegłymi sądowymi, którzy na zlecenie Gminy przeprowadzili badanie osób skierowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którego celem było diagnozowanie uzależnienia od alkoholu badanych osób.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowała 34 akta do biegłych sądowych w celu sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu. Wydano opinię dla 17 osób, które stawiły się na badanie. Na realizację zadania zaplanowano **9.600,00zł** natomiast wydatkowano **5.440,00 zł.**

Realizowane zadanie nr III. 2 b): Wspieranie instytucji z terenu Gminy w zakresie zakupu drobnego wyposażenia np. alkomatów lub narkotestów.

W miesiącu styczniu 2015 roku przekazano 325 sztuk narkotestów do wykrywania narkotyków w moczu oraz ślinie. Narkotesty otrzymali: Areszt Śledczy, Komenda Powiatowa Policji, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Straż Miejska i Środowiskowy Hufiec Pracy.

Realizowane zadanie nr III. 2 c): Szkolenie lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania picia szkodliwego i podejmowania interwencji.

W I półroczu 2015 roku zaproszono do udziału w szkoleniu dotyczącym rozpoznawania ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu lekarzy POZ prowadzących praktyki na terenie miasta. Ze względu na brak zainteresowania szkolenie nie zostało zrealizowane.

Jednocześnie zaproponowano udział w Programie Edukacyjnym w Zakresie Problematyki Narkomanii dla lekarzy wszystkich specjalizacji. Szkolenie to miało formę elektroniczną.

Realizowane zadanie nr III. 2 d) Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących działania alkoholu i ryzyka szkód.

Opracowanie i publikacja artykułu dotyczącego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych na rok 2015. Przekazanie mieszkańcom treści dotyczących działania punktów konsultacyjnych, w których mogą uzyskać pomoc z zakresu problemów alkoholowych i narkotykowych. (1/2strony opublikowana w gazecie Lokalnej - na zadanie wydatkowano 500,00 zł.; 1/2 strony opublikowana w gazecie „7DNI” – na zadanie wydatkowano 500,00zł). Informacje zawarte w publikacjach dotyczyły działalności punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie oraz dla osób dotkniętych problemem narkotykowym. Są to pomocne informacje precyzujące rodzaj pomocy, godziny pracy punktów a także krótkie wywiady z przedstawicielami Stowarzyszenia prowadzącego punkty.

Realizowane zadanie nr III. 2 e) Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie.

Gmina przystąpiła do ogólnopolskiej kampanii społecznej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie „Bicie czas z tym skończyć”. W ramach prowadzonych działań rozpowszechnione zostały plakaty w ośrodkach świadczących pomoc oraz w placówkach oświatowych. Dodatkowo zostały wyemitowane spoty w Radiu Park i Telewizji Miejskiej TVM zgodnie z projektem kampanii.

Realizowane zadanie nr IV): Zmniejszanie dostępności do napojów alkoholowych.

Celem szczegółowym nr IV. 1 było: Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych poprzez określenie limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Kędzierzyn – Koźle miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz wprowadzenia zakazu sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych w niektórych miejscach i obiektach na terenie Gminy Kędzierzyn – Koźle ze względu na ich charakter (w odrębnych Uchwałach Rady Miasta).

Realizowane zadanie nr IV.1 a) Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania wniosków oraz projektów Uchwał Rady Miasta w przedmiotowym zakresie.

W 2015 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie opiniowała żadnych uchwał.

Realizowane zadanie nr IV.1 b) Przygotowywanie projektów uchwał Rady Miasta w przedmiotowym zakresie.

W 2015 roku nie przygotowano żadnych projektów uchwał w przedmiotowym zakresie.

Celem szczegółowym nr IV.2. było: Monitorowanie sprzedaży alkoholu na terenie Gminy.

Realizowane zadanie nr IV. 2 a): Sprawowanie kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982r., w szczególności przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Kędzierzynie-Koźlu w 2015r. wynosiła 220. Gminna Komisja w 2015r. przeprowadziła 80 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W trakcie kontroli dokonywano sprawdzenia aktualności zezwoleń na sprzedaż danych alkoholi, tabliczek mówiących o szkodliwości spożywania alkoholu, porządku i ładu w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych, ale przede wszystkim sprawdzenia, czy na terenie danego lokalu nie jest sprzedawany alkohol osobom niepełnoletnim. Pouczono sprzedawców o tym, że sprzedaż alkoholu nieletnim jest przestępstwem i jest karana, jak również, że mają oni obowiązek sprawdzania dokumentów tożsamości potwierdzających pełnoletniość kupujących. Kontrole odbywały się od godzin popołudniowych do późnych godzin wieczornych. Na szczególną uwagę zasługują kontrole prowadzone w późnych godzinach wieczornych i nocnych (po godzinie 20:00) pod kątem sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, prowadzone również przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, strażników miejskich i funkcjonariuszy Policji. W roku 2015 przeprowadzono 14 takich kontroli. Kopie protokołów z przeprowadzonych kontroli znajdują się w dokumentacji Wydziału.

Realizowane zadanie nr IV. 2 b): Prowadzenie badań dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych np. pod kątem sprzedaży alkoholu nieletnim.

Zadanie nie było realizowane.

Realizowane zadanie nr IV. 2 c): Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych pod kątem obowiązujących przepisów prawnych, jak również sprzedaży alkoholu nieletnim.

Przedsiębiorcy oraz sprzedawcy prowadzący punkty sprzedaży napojów alkoholowych byli w trakcie kontroli informowani przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o konieczności weryfikacji dokumentów potwierdzających wiek klienta. Osoby kontrolujące edukowały sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie obowiązujących przepisów prawnych, jak również uwrażliwiały na problem spożywania alkoholu przez młodzież.

V. Zadania związane z diagnozą problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle.

Prowadzenie badań społecznych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, wzorów używania, kierunków działań skierowanych na bardziej efektywną profilaktykę oraz pomoc dzieciom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykowym oraz przemocą domową.

Na realizację zadania w zakresie przeprowadzenia badań ESPAD została zawarta umowa z Instytutem Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. Zadanie zostało zrealizowane w następujący sposób- przeprowadzono badania w 2 etapach:

I etap – przeprowadzenie badań terenowych, przygotowanie i kontrola zbioru danych, wykonanie obliczeń i analiz statystycznych. Opracowane wyniki i tabele zostały przekazane i znajdują się w Wydziale Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia,

II etap – opracowanie profesjonalnego raportu końcowego z przeprowadzonego badania wraz z rekomendacjami w formie pisemnej i elektronicznej.

Problematyka badań koncentrowała się na następujących obszarach:

- 1) rozpowszechnienie picia alkoholu i używania innych substancji psychoaktywnych,
- 2) wzory picia,
- 3) ocena dostępności narkotyków i napojów alkoholowych,
- 4) postawy wobec narkotyków i alkoholu,
- 5) rozpowszechnienie problemów związanych z alkoholem,
- 6) funkcje profilaktyczne rodziny,
- 7) rozpowszechnianie używania dopalaczy i ocena dostępności;
- 8) rozpowszechnienie korzystania z Internetu, gier komputerowych oraz gier hazardowych.

Badania ESPAD miały na celu pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Badania pozwalają na określenie rozpowszechniania picia alkoholu oraz używania innych substancji , a także pokazują kierunek zmian jakie dokonują się na przełomie lat. Badanie zostało przeprowadzone metodą audytoryjną w wylosowanych szkołach. Uczniowie sami wypełniali ankiety, które po oddali w zaklejonych kopertach.

Raport z badań dostępny jest w Wydziale Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia.

PODSUMOWANIE REALIZACJI

GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOTYKOWYCH W 2014 ROKU:

PRIORYTET I. Zwiększanie jakości i dostępności programów profilaktycznych oraz utrwalanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży.

W ramach tego priorytetu zrealizowano wszystkie planowane zadania tj.:

- zrealizowano 3 programy profilaktyczne: „Profilaktyka a Ty”, „Moje emocje”, „Smak życia czyli debata o dopalaczach”;
- zrealizowano pozalekcyjne zajęcia sportowe na terenie 9 osiedli;
- zrealizowano 1 szkolenie dla rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci – „Szkola dla Rodziców i Wychowawców”;
- zorganizowano 3 cykliczne działania profilaktyczne (Miniolimpiadę dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, Konferencję Profilaktyczną oraz Przegląd Profilaktyczny Świetlic Socjoterapeutycznych i Środowiskowo-socjoterapeutycznych);

Wskaźniki określone w Programie:

1. Liczba programów profilaktycznych w ramach Gminnego Programu – **3 programy.**
2. Liczba uczestników pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych w ramach Gminnego Programu – **średnio 125 osób.**
3. Ocena wiedzy w przedmiotowym zakresie przez odbiorców działań (społeczność lokalną, rodziców, sprzedawców napojów alkoholowych) – **wiedza uzyskana w wyniku uczestnictwa w realizowanych zadaniach została oceniona wysoko przez uczestników.**
4. Zmiana postaw społeczności lokalnej, rodziców, sprzedawców napojów alkoholowych wobec substancji psychoaktywnych – **osoby uczestniczące w programie profilaktycznym „Szkola dla Rodziców i Wychowawców” deklarują zmianę swoich postaw rodzicielskich zgodnie ze zdobytą wiedzą (ewaluacja programu). Weryfikacja postaw innych grup (m.in. sprzedawcy napojów alkoholowych) nie jest możliwa w chwili obecnej, z uwagi na brak realizacji tego zadania.**

PRIORYTET II. Pomoc dzieciom i członkom rodzin z problemem uzależnień oraz przemocy domowej.

W ramach tego priorytetu zrealizowano wszystkie planowane zadania tj.:

- wspierano 3 świetlice socjoterapeutyczne i 7 świetlic środowiskowo – socjoterapeutycznych oraz 1 klub młodzieżowy;
- zorganizowano i przeprowadzono 1 spotkanie integracyjne dla podopiecznych świetlic środowiskowo-socjoterapeutycznych i socjoterapeutycznych w Ośrodku STAMPNICA w Starej Kuźni;
- zorganizowano i przeprowadzono kolonie letnią z programem profilaktycznym (alkohol, narkotyki, przemoc) dla 50 dzieci z terenu Gminy oraz zimowisko z programem profilaktycznym dla 45 osób,

- zorganizowano warsztaty socjoterapeutyczne dla socjoterapeutów pracujących w świetlicach socjoterapeutycznych i środowiskowo-socjoterapeutycznych;
- zorganizowano superwizje dla socjoterapeutów pracujących w świetlicach środowiskowo-socjoterapeutycznych i świetlicach socjoterapeutycznych
- prowadzono 1 punkt konsultacyjny dla osób dotkniętych problemem narkotykowym – Stowarzyszenie „IDEA”, w ramach którego prowadzono również 1 grupę informacyjno - edukacyjną i 1 grupę wsparcia dla rodzin osób używających środków psychoaktywnych;
- prowadzono 1 punkt konsultacyjny dla osób z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie – Stowarzyszenie „IDEA”;
- wsparto udział członków Kędzierzyńsko – Kozielskiego Stowarzyszenia Trzeźwości w XXVI Ogólnopolskich Spotkaniach AA na Jasnej Górze;
- wspierano zatrudnienie socjalne w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych (43 stanowiska dla 2 grup osób).

Wskaźniki określone w Programie:

1. Dostępność do placówek pomocowych w tym do pomocy socjoterapeutycznej i psychologicznej dla dzieci i młodzieży – **według uzyskanych danych dostępność jest bardzo dobra (dzieci przyjmowane są na bieżąco).**
2. Ocena oferty pomocowej przez dorosłych członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym i narkotykowym – **według uzyskanych informacji dorośli członkowie tych rodzin korzystający z oferty pomocowej dobrze oceniają tę ofertę.**
3. Liczba dzieci korzystających z wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową – **90 osób.**
4. Ocena kompetencji własnych osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień oraz przemocą domową – **według uzyskanych danych osoby pracujące z tymi rodzinami bardzo dobrze oceniają swoje kompetencje.**

PRIORYTET III. Ograniczanie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) oraz doświadczania lub stosowanie przemocy.

W ramach tego priorytetu zrealizowano.:

- publikację artykułów dotyczących zadań podejmowanych w ramach Gminnego Programu w Tygodniku „7 DNI” oraz Tygodniku „NGL”;

Nie udało się zrealizować następujących zadań:

- dofinansowywanie programów terapeutycznych i edukacyjnych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy domowej (z uwagi na brak zainteresowania podmiotów prowadzących działalność medyczną);
- szkolenie specjalistów terapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień (z powodu braku zainteresowania taką ofertą);
- szkolenie lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania picia szkodliwego i podejmowania interwencji (brak osób chętnych, przedmiotowe zadanie realizowane było w 2009 i 2013 roku);

Wskaźniki określone w Programie:

1. Ocena oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, osób współuzależnionych oraz sprawców i ofiar przemocy domowej – **w związku z tym, że Gmina nie finansowała zajęć terapeutycznych nie ma możliwości uzyskania takiej oceny.**
2. Ocena wiedzy na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, wzorów używania przez adresatów działań – **w związku z tym, że nie realizowano szkoleń dla specjalistów terapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień oraz lekarzy i pielęgniarek brak jest możliwości oceny ich wiedzy.**
3. Liczba spraw kierowanych do sądu przez Gminną Komisję w stosunku do ilości wszystkich prowadzonych przez Gminną Komisję spraw - **Komisja skierowała 34 sprawy do sądu celem skierowania przez sąd uczestników postępowania na terapię uzależnienia od alkoholu w trybie stacjonarnym. W 2015r. prowadzonych było 134 spraw.**

PRIORYTET IV. Zmniejszanie dostępności do napojów alkoholowych.

Zadania określone dla tego priorytetu były realizowane na bieżąco. Zrealizowano następujące zadania:

- prowadzono 80 kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych pod kątem obowiązujących przepisów prawnych, jak również sprzedaży alkoholu nieletnim – osoby kontrolujące punkty sprzedaży napojów alkoholowych edukowały sprzedawców w zakresie obowiązujących przepisów prawnych, jak również uwrażliwiały na problem spożywania alkoholu przez młodzież.

Nie zrealizowano następujących zadań:

- opiniowanie wniosków, projektów uchwał oraz przygotowywanie projektów Uchwał Rady Miasta w przedmiotowym zakresie – ze względu na brak wniosków;
- realizacja badań sprzedaży napojów alkoholowych np. pod kątem sprzedaży alkoholu nieletnim na terenie Gminy Kędzierzyn-Koźle metodą „tajny klient” mającego na celu sprawdzenie rzeczywistych rozmiarów zjawiska sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle

Wskaźniki określone w Programie:

1. Ocena dostępności do napojów alkoholowych poprzez stosunek liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych w stosunku do liczby mieszkańców Kędzierzyn-Koźle – **w 2015 roku na terenie miasta otwartych było 220 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (lokale gastronomiczne, sklepy).**
2. Ocena stanu na terenie gminy w zakresie dostępności napojów alkoholowych dla osób nieletnich - **w toku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono przypadków sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Wydział Działalności Gospodarczej również nie podjął decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych z powodu stwierdzenia sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim.**

PRIORYTET V. Prowadzenie badań społecznych na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, wzorów używania, kierunków działań skierowanych na bardziej efektywną profilaktykę oraz pomoc dzieciom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykowym oraz przemocą domową.

- w ramach tego priorytetu przeprowadzono badanie ESPAD realizowane przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. Celem badania było dokonanie pomiaru natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. Cennym elementem badań ESPAD jest możliwość porównywanie wyników i analiza porównawcza z wynikami badań z ubiegłych lat zarówno w kraju, regionie i mieście.